LAUKU CEĻOTĀJS

SPECIĀLS IZDEVUMS LAUKU TŪRISMA UZŅĒMĒJIEM
2018. GADA ZIEMA

GAIDĀMIE PASĀKUMI

8.11.2018	**LLTA "Lauku Ceļotāja" gada noslēguma seminārs - kontaktbirža "Vietējais ēdiens no ražotāja līdz ēdinātājam"** Kurzeme, Kalnmuižas pils
22.-23.11.2018	**LLTA "Lauku ceļotājs" valdes sēde un marketinga darba grupas sanāksme** Vidzeme, Springšļu dzirnavas
29.11.2018.	**UNESCO tūrisma seminārs un kultūras zīmes "Latviskais mantojums" pasniegšana** Rīga, Latvijas Valsts meži lielā zāle
9.-13.01.2019.	**LC dalība tūrisma izstādē "Vakantiebeurs 2019"** **Utrecht, Nīderlande**
18.-27.01.2019.	**LC dalība starptautiskajā izstādē-gadatirgū „Zaļā nedēļa 2019"** Berlīne, Vācija
31.01.2019.	**Vides kvalitātes zīmes "Zaļais sertifikāts" pasniegšana un sertifikāta 20 gadu pastāvēšanas salidojums "Zaļā sertifikāta" saimniekiem** Rīgas pils
4.-5.05.2019. un **10.-12.05.2019.**	**Akcija "Atvērtās dienas laukos 2019"** **Latvijā** **Lietuvā**

Šīs avīzes ziņas atspoguļo autora viedokli. Programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

Kāda bijusi šī gada sezona lauku tūrismā?

Kā katru gadu - gada izskaņā atskatamies uz paveikto, vērtējam izdošanās, plānojam kā izvairīties no neveiksmēm nākotnē un savstarpēji dalāmies pieredzē.

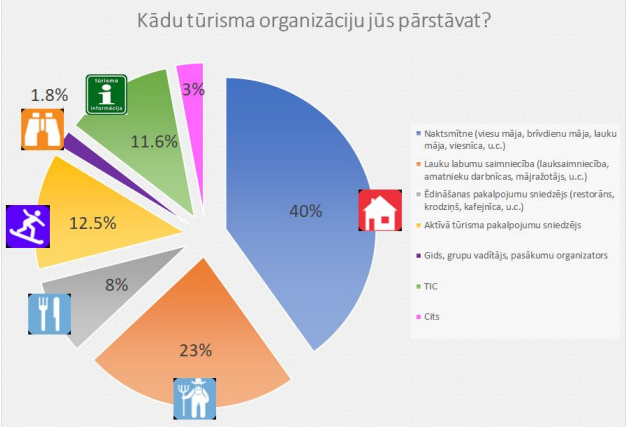

Veicot lauku tūrisma uzņēmēju aptauju, kurai šogad atsaucās 112 saimnieki, "Lauku ceļotājs" secina, ka šogad salīdzinot ar pagājušo gadu ir vērojams tūristu skaita pieaugums.

Šogad kā pozitīvos imeslus klientu pieaugumam saimnieki min laika apstākļus - Latvijai netipiski silta un gara vasara, pašu veiktās mārketinga aktivitātes, nepārtraukti uzlabojumi kvalitātē, sava piedāvājuma paplašināšana, apkārtnē notiekošie pasākumi, jauni apskates objekti, iesaistīšanās plašās mārketinga akcijās ir tikai dažas no aptaujā minētajiem iemesliem. Kā bremzējošos faktorus saimnieki min darbinieku mainīgumu, kas ietekmē kvalitātes līmeni, konkurenci ar pašvaldību un valsts uzņēmumiem. Vairāki uzņēmēji min, ka šovasar Rīgā notiekošie Dziesmu un deju svētki pulcināja cilvēkus Rīgā, kā arī daļa cilvēku savus atvaļinājumus nepavadīja atpūšoties laukos, bet dziedot un dejojot. Arī daudzi darbinieki esot piedalījušies dziesmu un deju svētkos, saimnieki centušies būt saprotoši un atbalstoši. Kaut arī šis pasākums mazliet atņēmis tūristu skaitu, tas devis daudz prieka un garīgo pacēlumu.

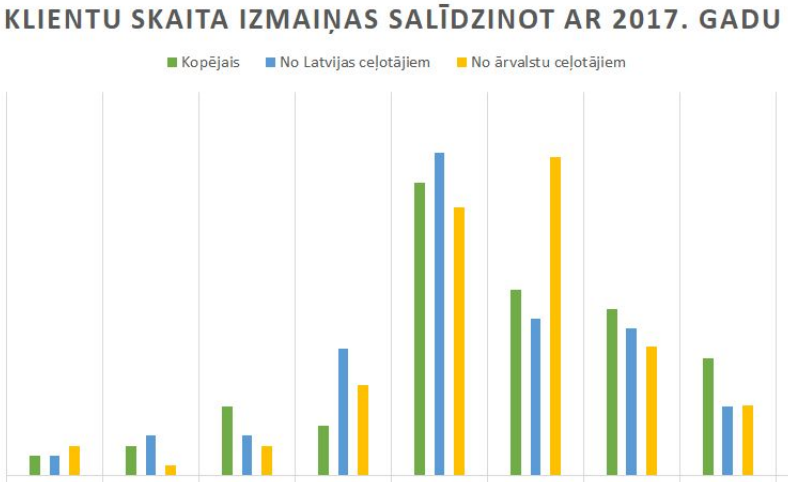

	-50%	-25%	-10%	-5%	Nemainīgs	5%	10%	25%	50%	Uzsāku uzņēmējdarbību šajā gadā
Kopējais	1.8%	2.7%	6.3%	4.5%	26.8%	17.0%	15.2%	10.7%	8.0%	7.1%
No Latvijas ceļotājiem	1.8%	3.6%	3.6%	11.6%	29.5%	14.3%	13.4%	6.3%	7.1%	8.0%
No ārvalstu ceļotājiem	2.7%	0.9%	2.7%	8.2%	24.5%	29.1%	11.8%	6.4%	5.5%	8.2%

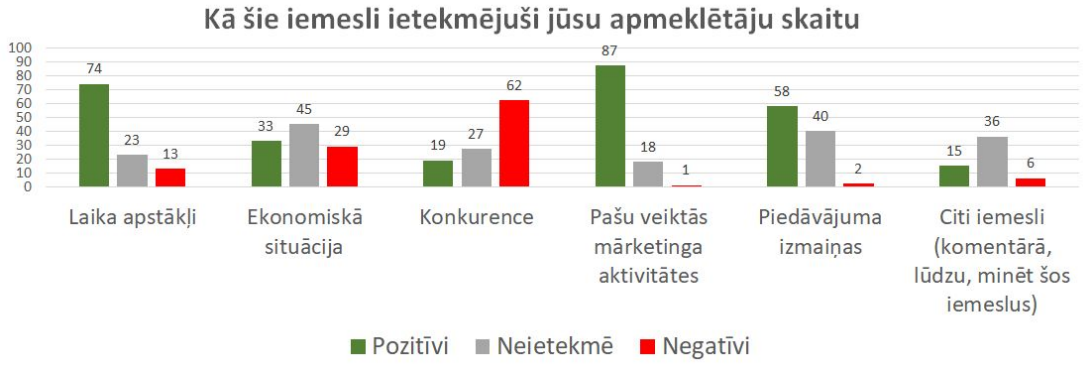

Vai sagaidāmas cenu izmaiņas?

Vairums aptaujāto saimnieku cenas pakalpojumiem neplāno celt un tās saglabās šī gada līmenī, līdz ar to nākamā gada budžetu brīvdienām laukos ceļotāji var sākt plānot jau tagad. Tomēr trešdaļa paredz kaut nedaudz, bet tomēr pacelt cenas, ko pamato ar kopēju cenu pieaugumu valstī, darba atalgojuma palielināšanu saviem darbiniekiem, vēlmi paugstināt pakalpojuma kvalitāti, daži uzņēmēji plāno paugstināt cenās lielā pieprasījuma dēļ, bet daži vēlās pielīdzināt cenas apkārtnē esošo uzņēmumu cenu līmenim.

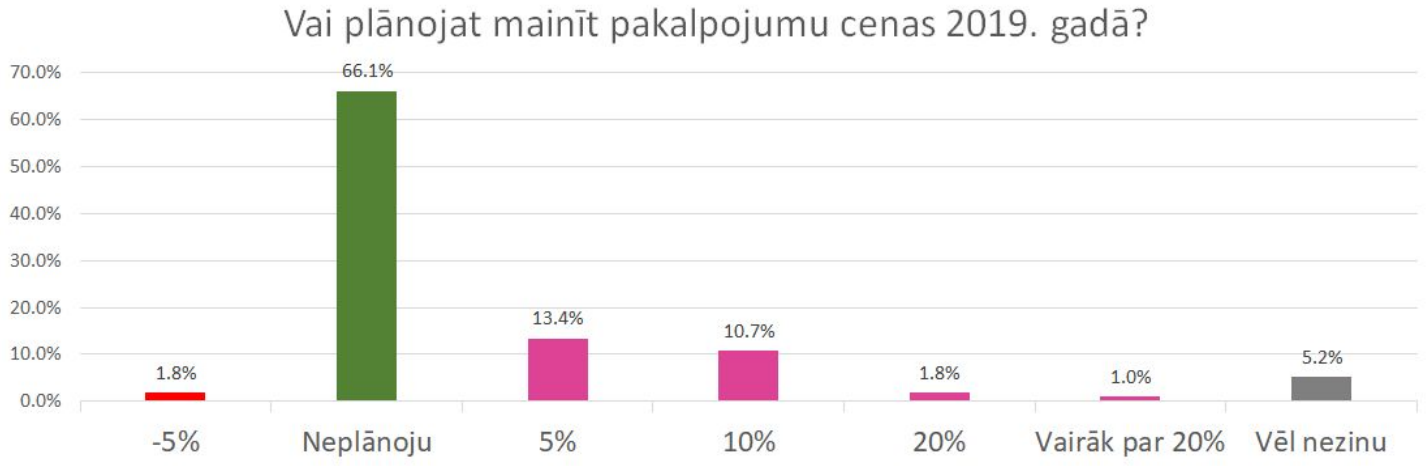

Lauku tūrisma baudītāji no ārvalstīm

Šogad lauku tūrisma uzņēmumus visvairāk apmeklējuši mūsu kaimiņi no Lietuvas (26%), kas karstā laika ietekmē devušies baudīt atpūtu pie jūras, otro vietu ieņem ceļotāji no Vācijas (18%), kam seko mūsu ziemeļu kaimiņi igauņi (17%). Šogad nav vērojamas krasas izmaiņas saistībā ar ārvalstu viesu sadalījumu, kas ar nelielām izmaiņām ir nostabilizējies jau daudzus gadus.

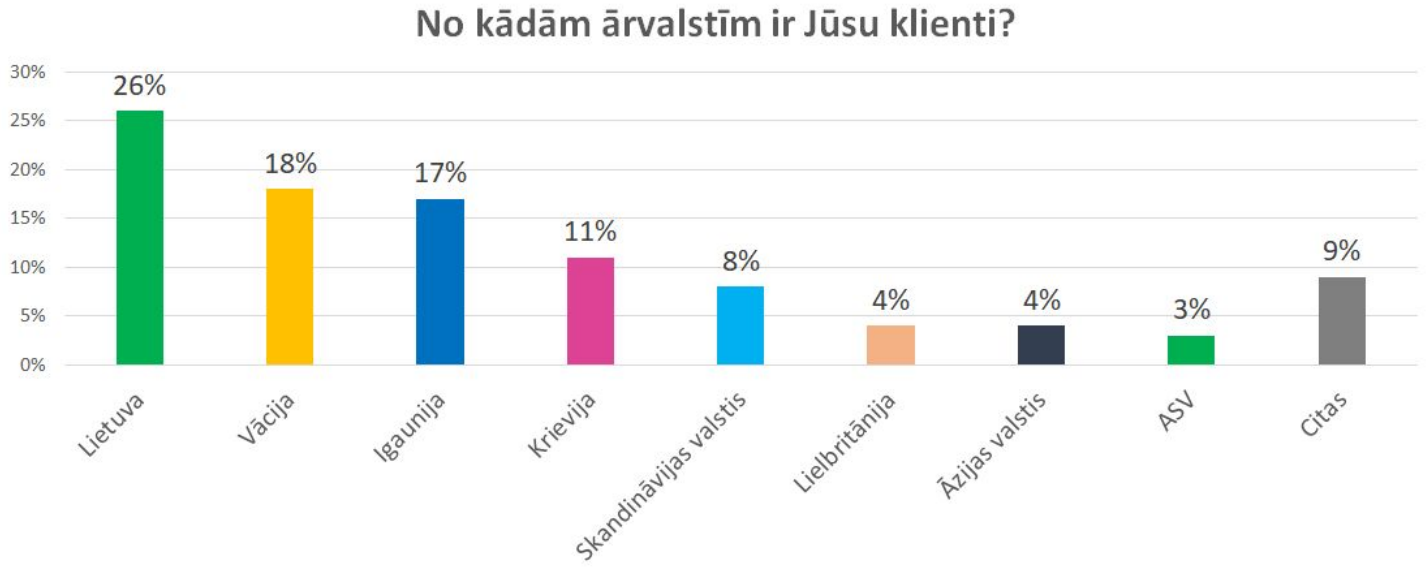

Ar plašāku lauku tūrisma uzņēmējdarbības apkopojumu 2018. gadam varēsiet iepazīties mūsu mājas lapā prof.celotajs.lv.

Sveicam 18 kultūras zīmes “Latviskais mantojums” 2018. gada saņēmējus!

Līdz ar šī gada komisija piešķirtajām zīmēm Latvijā nu ir 106 Latviskā mantojuma zīmes saimnieki.

29. novembrī zīmi saņems 18 saimniecības:

- Rokdarbnieku kopa “Paukers”, Ventspils novads, Par Ances amatu prasmju daudzināšanu.
- „Rideļu dzirnavas”, Engures novads, Par dzirnavu materiālā ālā mantojuma saglabāšanu un amatu prasmju daudzināšanu.
- Adītāja un audēja Regīna Kalniņa, Nīcas novads, Par Nīcas tautastērpa darināšanas prasmju daudzināšanu.
- Pinējs Pēteris Tutāns, Tukuma novads, Par pinēja amata daudzināšanu.
- SIA “Saldus maiznieks”, Saldus novads, Par maizes tradīciju daudzināšanu.
- Biedrība “EKC Suiti”, Alsungas novads, Par suitu tradīciju uzturēšanu un daudzināšanu
- Brīvdienu māja “Stūrīši – Branki”, Dundagas novads, Par Lībiešu sadzīves priekšmetu saglabāšanu un ēdienu daudzināšanu.
- Pāces vilnas pārstrādes fabrika, Dundagas novads, Par vilnas pārstrādes amata uzturēšanu un daudzināšanu.
- Skalu pinumu meistare Inta Bendrupa, Jelgavas novads, Par skalu grozu pinumu amata daudzināšanu.
- Biedrība “Ūdenszīmes”, Jēkabpils novads, Par pļavu daudzināšanu.
- Jaunpils Amatu māja, Jaunpils novads, Par amatniecības prasmju daudzināšanu.
- Aušanas un rokdarbu darbnīca „Ozolkalna klēts”, Madonas novads, Par aušanas prasmju daudzināšanu.
- Viesnīca „Meke” , Salacgrīvas novads, Par mūsdienīgu risinājumu latviskās vides un vēsturisko ēku iedzīvināšanai un saglabāšnai
- Mājražotāji “Cēsu maize”, Cēsu novads, Par speltas maizes daudzināšanu.
- SIA “Kainaiži Birži”, Smiltenes novads, Par Latvisku tradīciju mūsdienīgu attīstību – bērzu sula.
- „Siguldas Spieķu darbnīca”, Siguldas novads, Par Siguldas spieķa darināšanas tradīciju uzturēšanu.
- Līvānu stikla pūtēju darbnīca, Līvānu novads, Par amatu prasmes – stikla pūšanas - tradīciju daudzināšanu.
- Lauku māja “Upenīte”, Aglonas novads, Par tradicionālā Latgales ēdiena daudzināšanu.

2018. gada 29. novembrī Rīgā, Latvijas Valsts mežu galvenajā ēkā Vaiņodes ielā 1, Rīgā norisnāsies "Latviskā mantojuma" pasniegšanas pasākums, kura ietvaros notiks arī informatīvs seminārs "No kultūras zīmes “Latviskais mantojums” līdz UNESCO”. https://www.celotajs.lv/lv/news/item/view/861

Rudeni iesākām ar dalību pasākumos Rīgā “Riga Food” un lielpasākumā “Lauki ienāk pilsētā”

Septembris “Lauku ceļotājam” bija pasākumiem bagāts. To iesākām ar diviem pašmāju pasākumiem Rīgā - pārtikas izstādi “Riga Food”, kas no 5-8. septembrim notika Ķīpsalas izstāžu hallē. Pie mums - "Lauku ceļotāja" stendā bija iespējams saņemt jauno tūrisma karti "Vēsturiskā mantojuma agrotūrisms - Latvija, Lietuva", "Lauku ceļotāja" avīzi tūrisma profesionāļiem, uzzināt par 2019. gada akciju "Atvērtās dienas laukos" un jau pieteikties dalībai.

Izstādes laikā ar "Lauku ceļotāja" atbalstu bija sastopami kulinārā ceļa “Livonijas garšas” vēstneši: "Ligatne Luxury Nanofiltred Extracts", kas nodarbojas ar bērzu sulas sīrupa ražošanu; Latvijā lielāko strausu fermu "Nornieki", kas specializējas veselīgas gaļas audzēšanā; Z/S "Kangari", kur no pašu izaudzētiem dārzeņiem un augļiem tiek gatavoti gardi ievārījumi, sīrupi, džemi, čatniji un tiek žāvēti augļi; saimniecību "Turaidas", kas vāc zāļu tējas un medu bišu dravā, kā arī "Doles tējas" - vietējas izcelsmes produkcijas ražotājus no Doles dabas parkā sastopamajiem un pašu audzētiem augiem.

Uzņēmēji bija apmierināti ar dalību izstādē, jo ieguva vērtīgus kontaktus, kā arī parādīja sevi plašākai publikai, dodot degustēt savus ražojumus.

Savukārt, 8. septembra pasākumā “Lauki ienāk pilsētā”, kas norisinājās 11. novembra krastmalā prezentējām Latvijas simtgadei veltīto izdevumu “Kā esam ceļojuši Latvijā 100+ gados”, kurā atrodami ar ceļošanu saistīti interesanti fakti, sākot no aizvēstures līdz mūsdienām, kā arī īss “Lauku ceļotāja” darbības vēsturiskais apskats. Bija pieejami arī citi tūrisma matriāli, mūsu padoms par ceļošanu, kā arī mūsu izdotas pastkartes, kuras ar Latvijas pasta strapniecību turpat kaimiņos varēja aizsūtīt draugiem. Bērnu priekam darbojās laimes rats ar gardām balviņām no Latvijas laukiem.

Kopā ar Igaunijas un Somijas kolēģiem Tokijā JATA izstādē aicinājām Japānas ceļotājus baudīt mūsu lauku tūrisma piedāvājumu

Jau vairākus gadus Latvijas lauku tūrisma aociācija "Lauku ceļotājs" ir apvienojies kopīgā darbā ar Igaunijas lauku tūrisma asociāciju *(Eesti Maaturism)*, Dienvidsomijas reģionālo tūrisma biroju, vairākām universitātēm no Latvijas, Igaunijas un Somijas, Latvijas Investīciju un Attīstības aģentūru *(LIAA)* un Igaunijas un Somijas tūrisma valsts mārketinga birojiem, lai veiktu kopīgas mārketinga aktiviātes Japānas tirgū un popularizētu Latviju, Igauniju un Somiju kā vienotu galamērķi Japānas tūrisma industrijai un individuāliem tūristiem, īpaši aicinot izbaudīt lauku tūrisma piedāvājumu.

Šogad jau trešo reizi kopā ar Igaunijas un Somijas kolēģiem piedalījāmies vienā no pasaules lielākajām tūrisma izstādēm "JATA expo", kas norisinājās no 20.-24. septembrim Tokijā. Šogad projektam “Caito” bija atsevišķs stends, kas atradās blakus Latvijas, Igaunijas un Lietuvas valstu stendiem, turpat kaimiņos bija Somijas valsts stends un lidsabiedrības “Finnair” stends.

Uz izstādi devāmies ar šogad veidotiem un izdotiem tūrisma materiāliem - lauku tūrisma produktu rokasgrāmatu "Go rural 2018" un brošūru ”GoRural Food and Drinks” . Abi materiāli izdoti japāņu valodā, kas Japānas ceļotājiem bija patīkams pārsteigums un abi materiāli bija ļoti pieprasīti. Apmeklētāji mūsu stendā varēja nosūtīt pastkartes ar Latvijas lauku ainavām. Pastkartes no Japānas devās caur Latviju uz jebkuru vietu pasaulē.

Bijām sarūpējuši arī jaukas dāvaniņas no Latvijas - Latgales ziedu tēju, konfektes "Gotiņa" un citus lauku gardumus. Igauņi apsmeklējus cienāja ar “Mooska” melnajā pirtī kūpinātu gaļu, somi ar Mumina cepumiņiem un melleņu konfektēm.

Izstādes laikā tikāmies ar nozares profesionāļiem, Japānas tūrisma operatoriem un medijiem, lai iepazīstinātu ar mūsu reģiona tūrisma piedāvājumu un sagatavotajiem ceļošanas piedāvājumiem.

Aicinām saimniekus, kas vēlas veidot programmas tālo tirgu klientiem - pieteikties rakstot uz anna@celotajs.lv, jo sakam strādāt pie nākamā gada piedāvājuma izveides jau janvārī!

Viļņā “Baltic Connecting 2018” tūrisma forumā prezentējam lauku tūrisma piedāvājumu

No 8.-11. oktobrim Viļņā norisinājās gadskārtējais Baltijas tūrisma profesionāļu forums "Baltic Connecting 2018", kura ietvaros dalībniekiem no Baltijas valstīm, Ķīnas, Japānas, Dienvidkorejas un ASV bija iespēja piedalīties kontaktbiržā, diskusijās, ekskursijās un darba seminārā.

LLTA "Lauku Ceļotājs" prezidente Asnate Ziemele darba tirgus ietvaros Japānas tūroperatoriem prezentēja “CAITO”projekta ietvaros tapušās tūroperatoru rokasgrāmatas "Go Rural" otro versiju un tajā ietvertos produktus mūsu laukos.

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās attīstības fonds

Interreg
Central Baltic

Aktivitātes veiktas ar Eiropas Savienības un Eiropas Reģionālā attīstības fonda Centrālās Baltijas programmas atbalstu projekta "CAITO - Meta cluster for attracting the Japanese tourism market" ietvaros.

Facebook.com - Project CAITO - lapa par projekta aktualitātēm
http://balticsea.countryholidays.info/ - mājas lapa tūristiem japāņu un angļu valodā
http://www.celotajs.lv/lv/project/1 - projekta mājas lapa celotajs.lv portālā, atrodamas projekta aktualitātes
バルト海沿岸の田園を旅しよう Facebook.com - @Caito.japanese - lapa tūristiem japāņu valodā

Ar autobusu un vilcienu pa Latvijas valstiskuma veidošanās ceļiem!

Strauji tuvojas Latvijas simtā dzimšanas diena, to gaidot šī gada laikā esam izveidojuši jaunus maršrutus īpaši Latvijas apceļošanai un iepazīšanai un izdevuši tūrisma karti "Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi" ar septiņiem maršrutiem, kas aizvedīs Jūs cauri visai Latvijai un mūsu valsts vēsturei. Šie ceļi ir Latvijas kultūras koridori - Līvu, Jēkaba, Brīvības, Baltijas, Daugavas, Gaismas un Māras. Katrs no tiem ļauj iepazīt Latvijas vēstures pagriezienus, personības, vietas un notikumus, kas sekmējušas valsts nodibināšanu un nacionālās identitātes veidošanos.

Šajos maršrutos aicinām doties vēl šoruden, Latvijas gadadienai tuvojoties, izbaudot vēl Latvijas krāšņo rudeni, ainavas un iepazīstot visdažādākās liecības par to, kā veidojusies un attīstījusies mūsu valsts. Šoreiz īpaši aicinām ceļot ar sabiedrisko transportu.

Šoruden esam uzsākuši kopīgu sadarbību ar "Autotransporta Direkciju", lai uzlabotu un veicinātu Latvijas iepazīšanu un apceļošanu tieši ar sabiedrisko

transportu - autobusu un vilcienu. Ceļošana ar sabiedrisko transportu ļauj iepazīt mazpilsētas, lauku reģionus, satikt vietējos iedzīvotājus un izbaudīt jaunus iespaidus.

Pie katra no 7 valstiskuma veidošanās ceļiem atrodama prakstiska informācija - maršruta sadalījums pa dienām, veicamie attālumi, katras dienas apskates vietas, foto galerija, kā arī vietējo stāsti un atmiņas par vēsturiskajiem notikumiem. Sniegta arī par to, kur paēst, pārnakšņot, kā sazināties ar apskates vietu un naktsmītņu saimniekiem. Pie katra ceļa atradīsi sarakstu ar autobusu un vilcienu maršrutiem, kas Tevi aizvedīs pa katru no ceļiem - sabiedriskā transporta veidu, maršrutus un to pakalpojumu sniedzējus, kā arī noderīgus padomus ceļošanai ar sabiedrisko transportu, kas būtu jāzina pirms došanās ceļā - kur meklēt sabiedriskā transporta kustības grafikus, kā un kur iegādāties biļetes un kā ceļot kopā ar velosipēdu: https://www.celotajs.lv/lv/c/tour/tours/pubtrans/info

Jau šobrīd sabiedriskā transporta maršrutos - autobusos un vilcienos, kas ved pa Latvijas valstiskuma ceļiem, ir izvietoti materiāli, kas mudina apceļot Latviju un pieejama informācija par šiem maršrutiem.

29. oktobra Latvijas lauku tūrisma asociācijas "Lauku ceļotājs" prezidentes Asnātes Ziemeles un Autotransporta direkcijas valdes priekšsēdētāja Kristiāna Godiņa intervija par ceļošanu ar sabiedrisko transportu LNT rīta raidījumā "900 sekundes": https://tvplay.skaties.lv/900-sekundes/900-sekundes-10293066/

Ja vēlaties iegūt drukātu karti, kā arī šiem ceļiem veltītas pastkartes, ko nosūtīt no ceļojuma, nāciet uz mūsu biroju Rīgā - Kalnciema ielā 40., 3. stāvā, darba dienās no plkst. 09:00-17:00.
Kartes PDF versija: https://www.celotajs.lv/lv/p/files/LV100_Karte
Karte izdota latviešu, krievu, angļu un vācu valodās.

VALSTS KULTŪRKAPITĀLA FONDS

Maršruti izstrādāti ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Interreg Latvija-Lietuva
Eiropas Reģionālās attīstības fonds
EIROPAS SAVIENĪBA

Izdota jauna rokasgrāmata uzņēmējiem „Vēsturiskais un mūsdienu dārzs”

Latvijas un Lietuvas dārzkopības institūti, muzeji un lauku tūrisma asociācijas, apvienojot spēkus kopīgā projektā „Vēsturiskie dārzi tūrismā” izdevuši rokasgrāmatu "Vēsturiskais un mūsdienu dārzs". Interesenti var saņemt padomus, kā rīkoties, lai arī savu dārzu iesaistītu tūrisma piedāvājumā un atvērtu apmeklētājiem. Par dārzu vēsturi, dārzu iekopšanas tradīcijām un to pielietojumu mūsdienu dārzos padomi rodami jaunajā rokasgrāmatā, kas pieejama elektroniski (pdf) un drukātā versijā

mūsu birojā - Kalnciema ielā 40, Rīgā.

Rokasgrāmatas nodaļas iepazīstina ar sekojošām tēmām:

- Vēsturisko dārzu tūrisma produkts. Nodaļā sniegta definīcija – kas ir vēsturisko dārzu tūrisma produkts. Nodaļa iepazīstina arī ar Latvijas dārzu apsekojuma rezultātiem, ko veica Dobeles Dārzkopības Institūta speciālisti, lai konstatētu situāciju Latvijas dārzos un novērtētu to potenciālu dārzu tūrismam.
- Dārza plānošana un ierīkošana. Nodaļā aplūkoti pamatprincipi, kas jāņem vērā, plānojot un ierīkojot jebkuru dārzu – gan vēsturisku, gan mūsdienīgu. Katru tēmas sadaļu papildina foto, ietverti arī dārzu zonēšanas plānu piemēri.
- Dārza kopšana un audzēšana. Nodaļā sniegti padomi augļu dārza rekonstrukcijai un jaunu koku kopšanai, dārzeņu, garšaugu un dekoratīvo augu audzēšanai un kopšanai, kā arī ieteikumi šķirņu izvēlei vēsturiskajam dārzam tūrisma piedāvājumā.
- Kā sagatavot dārzu apmeklētāju uzņemšanai. Nodaļā sniegti padomi, kā veidot dārza stāstu un pasniegt informāciju, kā izveidot saimniecības veikalu, kas ir svarīgs elements tūrisma piedāvājumā un sniedz papildu ienākumu.
- Infrastruktūra tūristu uzņemšanai. Nodaļā aprakstīta minimāli nepieciešamā infrastruktūra apmeklētāju ērtībām – auto stāvvieta, labierīcības, utt.
- Vēsturiskā informācija par dārzkopību, šķirnēm, selekciju. Nodaļā sniegts īss pārskats par augļkopības, dārzeņkopības, garšaugu un ārstniecības augu, kā arī dekoratīvās dārzkopības attīstību Latvijā.
- Dārzu tūrisma piemēri. Nodaļā apskatīti Vācijas augļu dārzu piemēri kā dārzu tūrisma produkts.

Rokasgrāmatā sniegti praktiski padomi, kā sagatavot dārzu apmeklētāju uzņemšanai vai kā ierīkot dārzu, veidojot harmonisku ainavu un patīkamu vidi viesiem, papildinot jau esošo tūrisma piedāvājumu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild Latvijas Lauku Tūrisma Asociācija "Lauku ceļotājs" un tā nekādos apstākļos nav uzskatāma par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

Rokasgrāmata izdota projekta “Tradicionālo augļu, dārzeņu un dekoratīvo augu šķirņu atjaunošana. Vēsturisko Dārzu Tūrisms” (LatLit-181) ietvaros, ko finansē Eiropas Savienības Interreg V-A Latvijas - Lietuvas programma 2014. - 2020. gadam no Eiropas Reģionālā attīstības fonda.

Žurnālisti iepazīst Zemgales vēsturiskos dārzus

20. septembrī aicinājām mediju pārstāvjus doties uz apmeklētājiem atvērtiem Zemgales dārziem, kur iespējams iepazīt dārzkopības tradīcijas un vēsturi un kur apskatāmas tradicionāli audzētas augļu, dārzeņu, garšaugu, dekoratīvo koku, krūmu un ziedu šķirnes.

Brauciena pirmā pieturvieta bija Dārzkopības institūts Dobelē, kur sniedzām informāciju par projekta aktivitātēm, bija iespēja nogaršot institūtā gatavotās augļu un ogu sukādes, vīnogas, bumbierus, kā arī izstaigāt augļudārzu, kurā sastopamas mūsdienu un senās šķirnes. Zemnieku saimniecības "Vilki" dendrārijā apskatījām retus augus, kā arī tradicionālu lauku sētas augļudārzu ar senajām ābelēm un dārzeņu dobes. Dalībnieku īpašu uzmanību piesaistīja Latvijas Zilā govs, kas jau daudzus gadus tradicionāli tiek turētas šajā saimniecībā.

Brauciena noslēgumā viesojāmies Berķenes muižā, kur ieturējām pusdienas un noklausījāmies stāstījumu par muižas atdzimšanu. Lai arī šajā vietā dārzs un parks nav saglabājies, apmeklētājus pārsteidza ieguldītais darbs un saimnieku aizrautība. Tā kā visbiežāk vēsturiskie dārzi saglabājušies pie muižām, pats pēdējais objekts pašā Latvijas pierobežā - Blankenfeldes muiža, kur apskatījām augļudārzu un unikālo zvanu muzeju, noklausījāmies kā vislabāk ieaudzēt plūškoku un nogaršojām muižā tapušos plūškoku gardumus.
Jau šodrīd Latvijas plašsaziņas līdzekļos lasāmi daudzi raksti, kas tapuši pateicoties šim braucienam.

Brauciens organizēts projekta “Tradicionālo augļu, dārzeņu un dekoratīvo augu šķirņu atjaunošana. Vēsturisko Dārzu Tūrisms” (LatLit-181) ietvaros, ko finansē Eiropas Savienības Interreg V-A Latvijas - Lietuvas programma 2014. - 2020. gadam no Eiropas Reģionālā attīstības fonda.

"Zaļā sertifikāta" online pašnovērtējums pieejams www.celotajs.lv

Izstrādāta nacionālās nozīmes vides kvalitātes zīmes "Zaļais sertifikāts" kritēriju tiešsaistes (online) versija, kas lauku tūrisma saimniekiem ļauj veikt pašnovērtējumu "Zaļā sertifikāta" saņemšanai. Vietne paredzēta kā iespēja pārbaudīt savu saimniecības atbilstību katram sertifikāta kritērijam. Vērtējumu saimnieks var saņemt, tomēr datus saglabāt var tikai tad, ja saimnieks pieslēdzas "Lauku ceļotāja" mājas lapas sistēmai un kļūst par reģistrētu lietotāju - tad variet arī pieteikties sertifikācijai. Tādējādi, šī iespēja vairāk paredzēta kā informatīva un izglītojoša funkcija pretendentiem vai tiem, kas apgūst līdzsvarotu saimniekošanu – dodot vērtējumu, bet nesaglabājot rezultātu.

- Pašnovērtējuma anketa naktsmītnēm: https://www.celotajs.lv/lv/cert/appl/selfeval/2
- Pašnovērtējuma anketa apskates / ražojošām saimniecībām (*lauku labumu saimniecībām*): https://www.celotajs.lv/lv/cert/appl/selfeval/3

Visas vasaras laikā notika “Zaļā sertifikāta” pretendendentu saimniecību apsekošana. 26. Septembrī kopā ar sertifikāta komisiju devāmies inspekcijas braucienā uz Vidzemi. 6. Novembrī sasaukta komisijas sēde, lai izskatītu visus pieteikumus un apsekojuma rezultātus. Ar sertifikāta saņēmējiem sazināsimies personīgi un novembra otrajā pusē publicēsim saņēmēju sarakstu mūsu mājas lapā www.celotajs.lv.

2019. gada 31. janvārī aicināsim visus esošos “Zaļā sertifikāta” uzņēmējus uz Rīgas pili, kur notiks Vides kvalitātes zīmes “Zaļais sertifikāts” pasniegšana 2018. gada pretendentiem un "Zaļā sertifikāta" 20 gadu pastāvēšanas salidojums saimniekiem.

Vairāk par "Zaļo sertifikātu": https://www.celotajs.lv/lv/c/prof/certificates/green_certificate

"Zaļā sertifikāta" saimniecību vērtēšana notiek ar LVAF atbalstu.

Vietējie pārtikas produktu ražotāji gūst jaunas zināšanas

23. oktobrī Virkas Muižā, Kuldīgā uz darba semināru un individuālām konsultācijām par sekojošām tēmām tika aicināti “Livonijas garšas” ražotāji:

- „Pārtikas produkti un kulinārais mantojums. Kā lietot mantojumu produktu veidošanā?“
  Lektors/ konsultants: Dr. art. Astra Spalvēna, ēdiena kultūras eksperte.
- “Produkta un iepakojuma savienība. Iepakojuma klasifikācija, materiāli, formas, veidi, marķējums”.
  Lektors/ konsultants: Mg.sc.soc. Iveta Krauja, Latvijas Iepakojuma asociācijas valdes priekšsēdētāja.

Kulinārā mantojuma eksperte Dr. art. Astra Spalvēna darba semināru iesāka ar ievadlekciju par tādām tēmām kā kulinārā mantojuma lietojums mūsdienās; kulinārais mantojums Latvijā zemnieku, muižu, pilsētu, Kaucmindes skolas un padomju virtuvēs, kā arī sniedza praktiskus padomus kulinārijas mantojuma iepazīšanā. Teorētisko materiālu ilustrēja konkrēti piemēri no Latvijas un starptautiskās pieredzes.
Iepakojuma eksperte Mg.sc.soc. Iveta Krauja ievadlekcijā izskatīja produkta un iepakojuma savienības nosacījumus un aspektus, iepazīstināja ar iepakojuma klasifikāciju un produktam atbilstošu iepakojuma materiālu atlasi, kā arī iepakojuma formu un veidu izvēli, analizēja iepakošanas un marķēšanas iespējas.
Ievadlekcijām sekoja konsultācijas, kas notika dalībniekiem sadaloties divās darba grupās. Atbilstoši katra eksperta tēmai dalībnieki saņēma grupu un individuālu konsultāciju, klātesot un piedaloties visai grupai. Eksperti analizēja katra pārtikas ražotāja produktu vai iepakojumu, sniedzot ieteikumus par uzlabojumiem.

Igauņu uzņēmēji pieredzes apmaiņas braucienā dodas uz Kurzemi

31. oktobrī ciemos pieredzes apmaiņā „Lauku ceļotājs“ uzņēma 18 Igaunijas uzņēmējus - pārtikas ražotājus un ēdinātājus, kas ir projekta "Livonijas garša" dalībnieki. Igauņi pa ceļam uz Kurzemi viesojās Carnikavā pie SIA Krupis, kur izzināja, kā nēģi tiek ķerti un pagatavoti - varēja arī nobaudīt šo delikatesi.
Pēc tam devās uz Jūrmalu - 36. Line restaurant, kur viņus uzņēma šefpavārs Lauris Aleksejevs. Dienas otrā pusē kaimiņi tika vesti izzināt zvejnieku dzīvi pie „ReinisB“ Lapmežciemā un dienu

noslēdza ar vakariņām un šefpavāra Naura Hauka pieredzi darbojoties Kalnmuižas pils restorānā.

„Livonijas garšas“ dalībnieki kopā ar pavāriem gatavo zivis!

Nākošajā dienā, 1.novembrī, pēc brauciena pa Kurzemi igauņu uzņēmējiem pievienojās 18 „Livonijas garšas“ dalībnieki no Latvijas – gan ēdināšanas pakalpojumu sniedzēji, gan pārtikas ražotāji.

Diena tika iesākta ar Rīgas Centrāltirgus apmeklējumu, lai kopīgi iegādātos dažādas svaigas zivis, zivs izstrādājumus, kūpinājumus, kā arī marinējumus un sierus ēdienu gatavošanai un tūlītējai degustācijai vēl pirms meistarklases. Ekskursiju vadīja restorāna „Ferma“ šefpavārs Māris Astičs, kas dalījās pieredzē par to, kā veiksmīgi izdarīt izvēli produktu iegādē un kam pievērst uzmanību, izvēloties tieši zivis.

Turpinājumā trīs stundu garajā meistarklasē kopā ar “Fermas” pavāriem ar Māri Astiču priekšgalā nopirktās zivis tika iekļautas ēdienkartē un no tām pagatavoti dažādi ēdieni. Gatavošanas meistarklase norisinājās Restorānu Servisa skolas mācību virtuvē Rīgā, Valkas ielā 1A.

Noslēgumā dalībniekiem tika dota iespēja pavāra lomu nomainīt uz restorāna “Ferma” apmeklētāja lomu. Restorānā kopā omulīgā gaisotnē baudījām 5 kārtu pusdienas.

Gatavojamies izdot tūrisma karti un ēdienu brošūru “Livonijas garša”

Šobrīd notiek aktīvs darbs, lai jau decembrī 6 valodās izdotu kulinārā ceļa tūrisma karti “Livonijas garša”, kurā tiks iekļautas 250 kulinārā ceļa "Livonijas garša" pieturvietas Latvijā un Igaunijā - krodziņi, restorāni, nakstmītnes un ražojošas lauku saimniecībās, kurās iegriežoties izzināsiet Livonijas laika ietekmi mūsdienu ēdienos.

Par katru pieturvietu būs atrodams īss apraksts, darba laiks, kontaktinformācija, ģeogrāfiskās koordinātas, atrašanās vieta kartē, kā arī specializācija - piedāvātie īpašie ēdieni vai ražotie produkti, vai organizētie pasākumi un darbnīcas.

Kartei pielikumā būs atrodama maza informatīva brošūra. Šeit aprakstītā ēdienu izlasē būs apkopoti nacionālie ēdieni, kuru gatavošanas vēture sasaucas ar Livonijas vēsturisko periodu. Senās receptes glabā savdabīgo un raksturīgo, gadsimtiem ilgi izkoptos paņēmienus un izstrādātās garšas Igaunijā un Latvijā.

Projekts “Livonijas kulinārais ceļš” īstenots “Interreg Estonia-Latvia” programmas ietvaros no Eiropas Reģionālā attīstības fonda.
Šī publikācija atspoguļo autora viedokli. Programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

Pēc diskusijas Zemkopības ministrijā jaunumi pārtikas produkcijas ražošanā un realizācijā

2018. gada 9. oktobrī Zemkopības ministrijā nozares profesionāļi iepazīstināja ar jaunākās likumdošanas aktualitātēm un piedāvātajiem risinājumumiem attiecībā uz **"Izmantošanai pārtikā aizliegto un ierobežoti lietojamo augu, augu daļu un citu vielu saraksta"** noteikumu projektu, grozījumiem MK Noteikumos Nr. 235 **"Prasības olu apritei nelielā apjomā"**, kā arī informāciju **par augļu, ogu un dārzeņu alternatīvjām konservēšanas metodēm**. Klausītājiem bija iespēja arī gūt plašāku skatījumu par Latvijas tradicionālo ārstniecības augu izmantošanu.

Aktuālākā informācija par šādām tēmām:
(https://www.celotajs.lv/lv/news/item/view/846)

- Latvijas tradicionālo ārstniecības augu izmantošanu (Dr.pharm. Vija Eniņa)
- Noteikumu projekts "Izmantošanai pārtikā aizliegto un ierobežoti lietojamo augu, augu daļu un citu vielu saraksts" (Veterinārā un pārtikas departamenta Pārtikas nekaitīguma nodaļas vadītājas vietnieks Māris Valdovskis)
- Augļu, ogu un dārzeņu alternatīvās konservēšanas metodes (Dārzkopības institūta vadošā pētniece Dr. sc. ing. Dalija Segliņa)
- Grozījumi MK Noteikumos Nr. 235 "Prasības olu apritei nelielā apjomā" (Veterinārā un pārtikas departamenta Pārtikas drošuma un higiēnas nodaļas vecākā referente Irita Lāce)

Mazajiem pārtikas uzņēmumiem saglabāsies līdzšinējā kārtība ūdens monitoringa programmu sastādīšanā

16. oktobrī, apstiprināja Zemkopības ministrijas sagatavotos grozījumus noteikumos par dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasībām, monitoringu un kontroles kārtību.

Tā kā noteikumu punkts, kurš ļauj samazināt pārtikas uzņēmumiem kārtējā monitoringā un auditmonitoringā nosakāmo rādītāju skaitu vai paraugu ņemšanas biežumu, ir zaudējis spēku, tas tiek atjaunots, lai mazajiem pārtikas uzņēmumiem atvieglotu brīvprātīgu riska izvērtēšanas pieejas ieviešanu dzeramā ūdens monitoringa programmu sastādīšanā un padarītu šo procesu pakāpeniskāku un vieglāk īstenojamu.

Grozījumi saglabā līdzšinējo kārtību, kas nozīmē, ka Veselības inspekcija var samazināt auditmonitoringā nosakāmo rādītāju skaitu vai paraugu ņemšanas biežumu pārtikas uzņēmumiem, kuru gada vidējais diennakts piegādātā (pildītā) ūdens daudzums nepārsniedz 100 kubikmetru. Veselības inspekcija, tāpat kā līdz šim, turpinās saskaņot pārtikas uzņēmumu monitoringa programmas.

Tādējādi mazajiem pārtikas uzņēmumiem tiks dots laiks līdz jaunā Dzeramā ūdens direktīvas priekšlikuma pieņemšanai, lai pakāpeniski apgūtu riska izvērtēšanas pieejas izmantošanu dzeramā ūdens monitoringa programmu izstrādāšanā.

Noteikumi "Grozījumi Ministru kabineta 2017. gada 14. novembra noteikumos Nr. 671 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Jūrtakas jaunumi

Top Jūrtakas info brošūra/ceļvedis

Noris aktīvs darbs pie *Jūrtakas* info brošūras un ceļveža izveides 5 valodās (EN, LV, EE, DE, RU). Brošūras mērķis ir sniegt priekšstatu par katru no 8 *Jūrtakas* posmiem, tādejādi atvieglojot ceļotājam, kuram vienā piegājienā 1200 kilometru maršruts ir par garu, sava *Jūrtakas* posma izvēli.

Savukārt tad, kad interesējošais posms ir atlasīts, palīdzīgu roku sniegs ceļvedis, kurš latviešu, angļu, igauņu, krievu un vācu valodās potenciālajam ceļotājam sniegs detalizētu informāciju par katru maršruta dienu.

Starptautiska atpazīstamība un uzņemšana Eiropas Pārgājienu asociācijā

Šī gada 27.-30. septembrī LLTA "Lauku Ceļotājs" prezidente A. Ziemele piedalījās Eiropas Pārgājienu asociācijas *(European Ramblers association)* 49. ikgadējā konferencē Luksemburgā, kuras laikā LLTA "Lauku Ceļotājs" tika uzņemts par pilntiesīgu asociācijas biedru, nodrošinot *Jūrtakai* tiesības būt Eiropas garās distances pārgājienu maršruta E9 ziemeļu daļai.

Plašāk par Eiropas garās distances pārgājienu maršrutiem, kas kopskaitā ir 12, var lasīt šeit: http://www.era-ewv-ferp.com/walking-in-europe/e-paths/

Savukārt jau ziemā projekta partneri ar *Jūrtaku* iepazīstinās tūrisma izstāžu apmeklētājus Igaunijā, Somijā un Vācijā.

Turpiniet sekot līdzi Jūrtakai Facebook lapā @estlathiking un Jūrtakas interneta vietnē **www.jurtaka.lv**.

Jūrtaka top Igaunijas - Latvijas programmas no Eiropas Reģionālā attīstības fonda projekta "Pārgājienu maršruts gar Baltijas jūras piekrasti Latvijā un Igaunijā" ietvaros.
Augstāk minētā informācija atspoguļo autora viedokli un Igaunijas-Latvijas programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.

ASOCIĀCIJAS ZIŅAS

Vai tūrismā jomā tiek realizēta godīga konkurence no pašvaldību un valsts uzņēmumu puses?

2. novembrī bijām aicināti piedalīties Latvijas Pašvaldību Savienības organizētā diskusijā "Tūrisma attīstības iespējas reģionos". Diskisijā piedalījās vairāk kā 50 cilvēku - pārsvarā pašvaldību pārstāvji, lauku tūrisma uzņēmējus intereses pārstāvēja un aizstāvēja Asnāte Ziemele.

Diskusijas darba kārtība:

- ***Par pētījumu "Tūrisma attīstības veicināšana Latvijas reģionos",*** Ilona Beizītere, Saeimas Analītiskā dienesta pētniece;
- ***Tūrisma galamērķu plānošanas teorija un prakse, valsts/pašvaldību loma,*** Prof. Maija Rozīte;
- ***Diskusija vai tūrismā jomā tiek realizēta godīga konkurence no pašvaldības puses,*** Andra Feldmane, Asnāte Ziemele, Dr. Aija van der Steina, Andris Klepers .

Kā jau iepriekš esam informējuši, šī gada laikā šis jautājums īpaši aktualizējies un esam saņēmuši jau daudz situāciju, kur pašvaldības konkurē ar vietējiem uzņēmējiem. Esam šo problēmu nodevuši Konkurences padomē, kā arī virzījuši Ekonomikas, Finanšu un Zemkopības ministrijās, tomēr šobrīd bez taustāmiem rezultātiem, izņemot to, ka gan mediji, gan valsts institūcijas vismaz ir sākuši par to runāt kā par problēmu.

Daži piemēri pakalpojumiem, ko sniedz pašvaldība, nereti par daudz zemākām cenām vai pat bez maksas, konkurējot ar uzņēmējiem:

1) izmitināšanas pakalpojumi;
2) sabiedriskā ēdināšana;
3) telpu noma (piem., svinību zāles tautas namos, skolās, kas tiek izīrētas kāzām, bēru mielastiem, bērnu ballītēm);
4) ekipējuma noma (velosipēdi, laivas, slēpes, u.c);
5) gidu pakalpojumu sniegšana;
6) bezmaksas publiskie pasākumi un koncerti, u.c.

Paldies visiem uzņēmējiem, kas atsaucās dalīties ar konkrētām situācijām savos novados, atsūtot reālus piemērus, tikai tā mēs varam pierādīt, ka tā ir liela un reāla problēma, kas kropļo uzņēmējdarbību un kopīgi rast risinājumu. Pēc diskusijas sapratām, ka līdz risinājumam vēl tāls ceļš ejams, bet mēs turpināsim iesākto! Bet arī, ka neesam vieni un Latvijā ir arī lieliski piemēri pašvaldībās. Gaidīsim arī turpmāk jūsu līdzdalību ar pozitīviem un negatīviem piemēriem.

Paldies jums par drosmi un kopīgu cīņu par labāku uzņēmējdarbības vidi Latvijas laukos!

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās attīstības fonds

Interreg
Central Baltic

"Lauku ceļotāja" dalība 6. Eiropas Lauku tūrisma kongresā

No 3.-5. oktobrim Lietuvā, Druskininkos notika 6. Eiropas Lauku tūrisma kongress ar devīzi "Lauku tūrisma internacionalizācija". Kongresa tēma bija daudzsološās perspektīvas tālo tirgu piesaistei Eiropas laukiem. Īpaša uzmanība tiks veltīta diviem tālajiem tirgiem – Āzijai (īpaši Ķīnai un Indijai) un Amerikai. Kongresa ietvaros Asnāte Ziemele iepazīstināja klātesošos ar pieredzi tūrisma produktu veidošanā tūristiem no Japānas, kas iegūta "CAITO" ietvaros.

Dalība kongresā notika ar Eiropas Savienības un Eiropas Reģionālā attīstības fonda Centrālās Baltijas programmas atbalstu "Project CAITO - Meta cluster for attracting the Japanese tourism market" ietvaros.

Sveicam jaunos biedrus ar pievienošanos LLTA "Lauku ceļotājs"! (2018. gada septembris - novembris)

- **Lauku māja "Zvejnieki", Ķeguma novads**
- **Dzērveņu audzētava "Piesaules", Talsu novads**
- **Dumpji-2, Kandavas novads**
- **Abulkrastu pirts, Brenguļu novads**

Kļūsti par LLTA "Lauku ceļotājs" biedru:
http://www.celotajs.lv/cont/prof/association_lv.html

2018. gada novembrī asociācijā "Lauku ceļotājs" ir 325 biedri. Paldies, ka esat kopā ar mums!

facebook.com/Laukucelotajs
twitter.com/Laukucelotajs

Esam biedri:

Latvijas Tūrisma aģentu un Operatoru asociācija

ALTA

Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome

LOSP

Eiropas lauku tūrisma asociācija

EUROGITES

Eiropas Pārgājienu asociācijā

ERA·EWV·FERP